

**OBNOVLJENA BIJELA
STIGLA U RIJECKU
PALACU ŠEĆERA GDJE
ĆE BITI PRIKAZANA NA
VELIKOJ IZLOŽBI**

KLIMT U RIJEČI

ROMINA PERITZ

**Prvi put u povijesti mogu se
izbliza vidjeti slike majstora
secesije nastale 1885. godine**

DIO O NEPOZNATOM KLIMTU POKAZAT ĆE MONUMENTALNE RANE RADOVE I MALE EROTSKE CRTEŽE OLOVKOM NA PAPIRU

radovima. "Izložba se zaokružuje koncepcijom o nepoznatom Klimtu, a slabije su poznate obje skupine koje prikazujemo na izložbi, i monumentalni rani radovi i mali erotski crteži olovkom na papiru. Jedne ćemo pokazati u svojoj izvornosti i veličini, a druge projekcijama."

Posjetitelji izložbe prvo se moraju popeti monumentalnim baroknim stubištem do drugoga kata i ući u veliku dvoranu s interaktivnim projekcijama - iz osamnaestoga u dvadeset i prvo stoljeće. "Bit će to Klimt na način našega vremena, njegovi će crteži i slike od početnih klimtovskih poprimati različite oblike, ovisno o inventivnosti posjetitelja koji će dodiranjem zidova i stropova u velikoj dvorani i pristupnom hodniku izazivati različita izobličjenja i pretvorbe Klimtovih likova", objašnjava ideju koncepcije izložbe Dubrović.

Dokumentarne projekcije

Nakon prve dvije multimedijalne dvorane slijedi dvorana za dokumentarne projekcije, s pričama o Klimtu, o pojedinim njegovim ciklusima, o skidanju njegovih slika sa stropa Kazališta, o restauraciji i pripremi izložbe u Muzeju grada Rijeke. Konačno slijede tri prostorije s originalima, svaka sa po tri rada članova Umjetničke družbe - Ernsta Klimta, Franza Matscha i Gustava Klimta. "Najslade - veliki Klimt, dolazi na kraju!" kaže ravnatelj Muzeja grada Rijeke i posebno napominje kako su prostori za projekcije podosta zamaženi, a da je posebna scenografija izrađena i za postav slika - jer će i tu biti polumrak te će svako

KLIMTOVE Slike ZA KAZALIŠTE

Na izložbi "Nepoznati Klimt" bit će prikazano devet slika Gustava Klimta što ih je radio s bratom Ernstom i njihovim suradnikom Franzom Matschom za svod riječkog kazališta

či i razveseliti dobar dio posjetitelja, te će na neki način biti Klimtova vremenska i tehnološka ekstenzija iz devetnaestoga u dvadeset i prvo stoljeće".

Pripreme su se odužile više nego što su mogli uopće i pomisliti.

A prepreka je itekako bilo. "Sve je isprva bilo prilagođeno našem sadašnjem sjedištu, modernoj Kocici, kojom se uzduž i poprijeke trebao protezati Klimt u pratnji njegovih drugova s Akademije. Čak se i u dobrom dijelu parka Guvernerove palače na neki način trebao širiti Klimt. Bili bi to objekti i skulpture poznatih umjetnika kojima bi jedini uvjet bio da nećime asocijaju na Klimta."

Isto tako, organizirati Klimtovu izložbu u jednom malom muzeju u odnosu na svjetske ustanove gdje se takve izložbe obično priređuju sve je bilo samo ne lako.

"Kad se spomene ime nekog velikog umjetnika i organizacija njegove izložbe iz takvog su posla unaprijed isključeni mali muzeji. Ništa ne ide na ruku malom muzeju u malom gradu koji hoće organizirati, na primjer, izložbu Klimta, Van Gogha, Moneta. Dakle za početak smo obilazili najveće muzeje: Albertinu, Belvedere, Wien Museum, Galeriju Akademije u Beču. Neki su nam odmah objasnili da nam je trud uzaludan, drugi su bili spremni pregovarati ali nisu srjli u konačni dogovor. Dugo su nas odvagivali i procjenjivali naše snage i izdržljivost. Na pregovore sam uglavnom odlazio s višom kustosicom Muzeja grada Rijeke Deborah Pustišek Antić, autoricom izložbe".

više radila autorica izložbe Deborah Pustišek Antić zajedno s brojnim stručnjacima iz Austrije i Hrvatske.

U novom muzeju, baroknoj palači, gdje je na koncu odlučeno da se izložba održi, zbog korone i brojnih teškoća Klimt zauzima četvrtinu izložbenog prostora, nešto više od polovice drugoga kata, no i nadalje je to velika izložba, ističe ravnatelj.

Prvoaprilski šala

A da bi izložbu preselili, morali su revidirati cijeli projekt dizajna i izgradnje scenografije postava. "To nije bilo nimalo jednostavno. Baš zato što radimo veliku izložbu s malo slika svaka je pojednostavnost pomno osmišljena i izvodi se na relaciji Rijeka - Milano i Rijeka - Ljubljana. Običaj je da dizajneri uživo sudjeluju u finalnim radovima, međutim ovaj put moramo komunicirati na daljinu. U Milanu radi naš dizajner postava, a u Ljubljani su dizajneri multimedijalnih projekcija. Autorica izložbe Deborah Pustišek Antić uz pomoć naših tehničara svakodnevno rješava tehničke probleme i unatoč koroni spretno prelazi granice, što telefonom a što laptopom."

Uoči otvorenja izložbe u riječkom su se muzeju preko društvenih mreža našalili za 1. april objavivši da je posve neočekivano otkrivena još jedna Klimtova slika tijekom restauracije. Ipak, velikih otkrića nije bilo. "Ja sam se, na primjer, kao i mnogi drugi, nadao da će Klimtove slike nakon čišćenja bljesnuti poput Michelangelovih na stropu Sikstinske kapele. To se ipak nije dogodilo, slike firentinskog majstora naslikane su prije više od četiri stoljeća, i stoljećima trpjele dim i čad svijeća koja se na njima skupljala, a Klimtove su slike pred četrdesetak godina već bile očišćene i restaurirane. Ipak, sada su čišće i svježije, a naši su 'klimtolozi' iz Zagreba i Beča, autori tekstova u katalogu izložbe, pobožno obilazili tek restaurirane slike, ne bi li stekli dojam što ga prije nisu mogli imati ili vidjeti neku pojednostavnost koja je prije bila skrivena", kaže Dubrović.

Naši "klimtolozi" ipak nisu uspjeli

"Rad na pripremi izložbe odvijao se na relaciji Rijeka, Zagreb, Beč, Linz, Milano, Ljubljana, Bukurešt, Sinaia", kaže ravnatelj Muzeja grada Rijeke Ervin Dubrović

Nakon što su 2018. godine demontirane sa svoda riječkog kazališta Ivana pl. Zajca kako bi bile restaurirane, slike Gustava Klimta, njegova brata Ernsta Klimta i njihova suradnika i prijatelja Franza Matscha konačno su stigle u četvrtak u novoobnovljenu Palaču šećera iz 18. stoljeća u koju se Muzej grada Rijeke nedavno uselio. Ukupno devet slika naslikanih 1885. glavni su adut izložbe "Nepoznati Klimt - ljubav, smrt, ekstaza" koja je trebala biti otvorena 20. travnja, ali zbog zatvaranja muzeja u sklopu epidemioloških mjera to neće biti moguće, no do tada će biti kompletno postavljena. U Palaču šećera iz Zagreba su dopremljene tri slike Ernsta Klimta, gdje su bile na restauraciji u Odjelu za staklo slikarstvo Hrvatskoga restauratorskog zavoda, a iz riječkog odjela Hrvatskoga restauratorskog zavoda šest slika Gustava Klimta i Franza Matscha. Slike su pohranjene u muzejski depo i čekaju da se postave.

U svakom slučaju, u muzeju ovih dana užurbano traju posljednje pri-

preme za jednu od najiščekivanijih izložbi ove godine, iako zbog cijele situacije s globalnom pandemijom ona neće na koncu izgledati onako kako je prvotno planirano.

"Vidjet ćemo sva djela koja smo u početku zamislili da ih moramo vidjeti. Nismo ni za milimetar odustali od koncepcije izložbe koju smo nazvali 'Nepoznati Klimt', a podnaslovom odredili njezin pravac: ljubav, smrt, ekstaza. Odustali smo doduše od dovođenja izvornih radova iz Austrije i Rumunjske i odlučili da te te radove pokazemo brojnim projekcijama", kaže ravnatelj Muzeja grada Rijeke Ervin Dubrović.

Iz 18. u 21. stoljeće

U posebnoj će dvorani, otkriva ravnatelj, desetak monitora i projektor pokazivati različite teme i ukazivati na Klimtov rad na riječkim i drugim slikama što ih je radio sredinom osamdesetih godina 19. stoljeća. Posebna su cjelina njegovi kasni erotski crteži kojima se provlači jedinstvena klimtowska fascinacija ženom i seksualnošću zajednička ranim i kasnim

djelom biti zasebno osvijetljeno.

Dubrović i njegov tim s pripremama za ovu, kako je najavljučivana, spektakularnu izložbu u sklopu Rijeke EPK, započeli su prije tri godine.

"Pripreme su tekle i loše i dobro", kaže danas s vremenskim odmakom Ervin Dubrović. Naime, morali su odustati od koncepcije kompleksne izložbe na kojoj će uz riječke radove biti, s jedne strane, prikazane i brojne Klimtove studije i skice za njegove mladalacke riječke slike, a s druge njegovi erotski crteži iz zrelog opusa.

"Rad na pripremi Klimtove izložbe odvijao se na relaciji Rijeka, Zagreb, Beč, Linz, Milano, Ljubljana, Bukurešt, Sinaia. U nekima su od tih gradova bili Klimtovi radovi, u drugima su restauratori radili na čišćenju i restauraciji Klimtovih slika, u trećima su bili naši dizajneri... Ono što nećemo moći pokazati uživo, izvornim radovima, pokazivat ćemo brojnim dokumentarnim projekcijama. Poseban dio izložbe kao zasebnu atrakciju prikazuje multimedijalne - interaktivne projekcije, koje će, vjerujemo, privu-

Iako su pripreme tekle u sustavnom i neprekidnom radu, bilo je sve pomalo naporno i iscrpljujuće, priznaje Dubrović.

Isprpljujuće situacije

"Unatoč našoj iluziji o ujedinjenoj Europi, sve čega se dotaknete preko hrvatskih granica funkcionira po drugim pravilima. No sve što radite i čega se god dotaknete mora funkcionirati po hrvatskim pravilima. Možete misliti koliko su u Beču impresionirani kada ih cijelo vrijeme uvjeravamo da moraju prihvatiti naša birokratska pravila. Pisati račune kako to mi hoćemo i davati izvještaje koje mi od njih tražimo. Ipak, najvažnije da smo sve takve iscrpljujuće situacije ipak nadvladali. Čak i za pravo korištenje fotografija brojnih Klimtovih radova iz raznih muzeja za projekcije na izložbi i za objavljivanje u katalogu morali smo sklopiti brojne ugovore."

Posebno je naporan bio rad na pripremi temeljitog kataloga, na čemu je, kao i na koordinaciji izložbe, naj-

dokazati je li Klimt i boravio u Rijeci ili je ipak sve radio na daljinu.

"O toj se mogućnosti nije mnogo ni raspravljalo jer nigdje nema ni znak za tu mogućnost. Na Brijunima se na primjer upinju dokazati da je bio tamo. Bio je pozivan i u prepisici s tamošnjim liječnikom, no nema naznaka da je zaista stupio na hrvatsko tlo."

Je li pomalo razočaran što nakon svih tih napora oko pripreme neće biti velike pompe i otvorenja kakvo priliči ovakvoj izložbi?

"U ovo je naše vrijeme sve neobično i apsurdno. Tu smo nemoćni i ne mogu previše žaliti. Zapravo smo sada mnogo više usredotočeni na dovršavanje izložbe i na bojazan da ne propustimo nešto bitno. Zasad je važno da sve prođe u redu, da izložbu dovršimo na najbolji mogući način, a onda ćemo pratiti razvoj događaja i nastojati nadoknaditi propuštene. Izložba traje pola godine i bit će prilike za promocije, slavlja i svečanosti", zaključuje. □